

Výstava „BODY-THE-EXHIBITION“ Incheba (Bratislava), od 10.8.2017

ODBORNÉ STANOVISKO

(určené pre odbornú i širšiu verejnosť)

Bratislava 31. 7. 2017

V súvislosti s plánovaným konaním výstavy „**BODY-THE-EXHIBITION**“ na výstavisku Incheba v Bratislave od 10.8.2017 sa Ústav zdravotníckej etiky SZU v Bratislave rozhodol vydať nasledovné **odborné stanovisko**:

1. Podľa dostupných informácií ide o plánovanú výstavu **exponátov, ktorými sú celé ľudské mŕtvoly** alebo ich časti, úplne alebo čiastočne zbavené kože, vypitvané a metódou tzv. *plastinácie* upravené a fixované do rozličných póz "bežného života" (v medzinárodnom priestore sa na označenie podobných expozícií používa termín "nekro-pornografia"). Navyše, organizátori výstavy či vlastníci exponátov nevedia adekvátnym spôsobom **preukázať pôvod mŕtvych tiel** alebo ich častí, ktoré sa použili na výrobu exponátov výstavy (dôvodné medializované podozrenia, že ide o mŕtvoly väzňov svedomia, prípadne iných popravených osôb, dosiaľ nikde organizátori ani vlastníci exponátov presvedčivo nevyvrátili); k vystavovaným mŕtvym telám nie sú, podľa verejne dostupných informácií, predkladané **doklady nevyhnutné pri legálnom zaobchádzaní s mŕtvym ľudským telom** alebo jeho časťami (napr. (cezhraničný) transport, pietne uchovávanie)). Organizátori či vlastníci výstavy nevedia tiež predložiť tzv. **informovaný súhlas nebohého**, ktorý by bol za jeho života získaný slobodne a v zmysle základných medzinárodných právnych a etických požiadaviek, a týkal by sa využitia jeho mŕtveho tela pre potreby takejto výstavy.

2. **V prípade spomínanej výstavy nejde o edukáciu.** Ak, tak potom skôr o opovážlivú, až **brutálnu „anti-edukáciu“**, ktorá prezentuje nepripravenej, ba účelovo zavádzanej laickej verejnosti hlboko **nepravdivý** a hrubo **znevažujúci obraz o ľudskom tele**.

Tento **zmrzačený obraz ľudského tela** sa navyše ponúka, ako (vskutku deformované, klamlivé) „vzdelávanie“, školopovinným **deťom a mladistvým** alebo aj celým rodinám.

Ide tu úplne jednoznačne o bezohľadnú komerčnú aktivitu, čiže o získavanie nekalého finančného prospechu využitím resp. **zneužitím mŕtveho ľudského tela** či jeho častí.

3. **Prezentácia mŕtveho, úmyselne zohaveného, obnaženého** (dokonca zbaveného kože) a neprirodzene fixovaného **ľudského tela**, akú ponúka za nemalé vstupné táto výstava, **hrubým spôsobom porušuje ľudskú dôstojnosť, základné ľudské práva** – a je **v príkrom rozpore s fundamentálnymi etickými princípmi a normami**, ktoré zdieľajú všetci ľudia „dobrej vôle“, ako aj medzinárodné spoločenstvo národov, a ktoré sú vyjadrené **vo všeobecne rešpektovaných nástrojoch a štandardoch medzinárodného práva i etiky**.

4. **Konanie výstavy**, jej prezentácia nič netušiacim, nedostatočne informovaným návštevníkom, osobitne deťom a mladistvým, prípadne osobám s krehkou psychikou, je **hanbou** pre všetky miesta, kde sa tento opovážlivý **podvod na neinformovanej verejnosti i na štátnych a samosprávnych autoritách** (javia sa ako účelovo zavádzané a dezinformované) podarilo realizovať.

5. **Výstava**, jej príprava, ako aj získavanie a výroba spomínaných „exponátov“ je **taktiež v príkrom rozpore s platnými právnymi predpismi**, osobitne s tými, ktoré na území Slovenskej republiky i v medzinárodnom priestore upravujú **zaobchádzanie s mŕtvymi ľudskými telami** alebo ich časťami, ako aj s akýmkoľvek **biologickým materiálom ľudského pôvodu** – napríklad s príslušnými ustanoveniami Dohovoru o ľudských právach a biomedicíne (CET 164, č. 40/2000 Z. z.), Trestného zákona (č. 300/2005 Z. z.), zákona o zdravotnej starostlivosti (č. 576/2004 Z. z.), zákona o pohrebníctve (č. 131/2010 Z. z.) a inými.

6. Vzhľadom na uvedené **závažné skutočnosti** je **nevyhnutne potrebné, aby** príslušné **štátne a samosprávne orgány** vo veci **neodkladne konali**, a to **v súlade so svojou etickou/mravnou, právnou a politickou zodpovednosťou, platnými zákonnými a inými relevantnými predpismi** – a v rozsahu svojich **právomocí**.

Veríme, že toto stanovisko bude užitočné pre všetkých, ktorí vo veci hľadajú nezávislé, racionálne odborné usmernenie.

Prof. MUDr. Jozef Glasa, CSc., PhD., v. r.
prednosta ústavu